

Een overstap met aandacht voor zorg

In het onderwijs is er al veel geregeld in het kader van passend onderwijs. In de kinderopvang komt daar nu ook meer aandacht voor. Hoe kunnen we kinderen met extra ondersteuningsbehoeften goed begeleiden bij de overgang naar de basisschool? Karin Hoogeveen en Heleen Versteegen gaan hier op in aan de hand van vier vragen.

Vraag 1 • *Hoe kunnen we ervoor zorgen dat kinderen met extra ondersteuningsbehoeften goed worden begeleid bij de overgang naar het basisonderwijs?*

In de nieuwe wetgeving voor de kinderopvang staat een aantal zaken die kunnen bijdragen aan passende kinderopvang. Zo komt er voor elk kind een mentor, die speciale aandacht heeft voor kinderen en ouders. Een andere belangrijke functie is die van de hbo-pedagoog. De mentor en de pedagoog kunnen samen met ouders bekijken wat er nodig is voor het kind (en de ouder). Het werkt als de verantwoordelijkheid bij de mensen ligt die met de kinderen werken: de pedagogisch medewerkers, de mentor. De mentor moet wel worden gesteund en begeleid door een expert. Vervolgens kan worden bekeken of er extra handen nodig zijn, andere materialen en/of samenwerking met externen.

Locaties waar we wordt aangeboden, werken vaak al samen met de basisschool. Hier kan de intern begeleider samen met de hbo-pedagoog, de mentor en de ouders bepalen of het kind naar de basisschool kan en welke extra ondersteuning nodig is.

Vraag 2 • *Wat zijn aandachtspunten bij de overstap naar de basisschool?*

In het Toezichtkader vve van de Inspectie van het Onderwijs is vastgelegd dat er voor zorgkinderen in een vve-opvang altijd sprake moet zijn van een warme overdracht. Dat wil zeggen dat de kinderen worden overgedragen door middel van een gesprek tussen een medewerker van de voorschool en een medewerker van de school. Voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte gelden daarnaast nogal eens (gemeentelijke) afspraken, bijvoorbeeld dat de overdracht eerder start en dat de ouders daarbij altijd aanwezig zijn. De intern begeleider van de school weet dan al in een vroeg stadium wat een kind nodig heeft. Als een kind onder het zorgadviesteam valt, gelden andere afspraken. Het is heel belangrijk om tijdig met de basisschool in gesprek te gaan en om het proces samen met de ouders te doorlopen. Verder is er bij de overdracht aandacht nodig voor het gedrag van het kind en zijn informatie en uitwisseling over de aanpak van belang. Wanneer het kind eenmaal op de basisschool zit, is het zaak om nog een keer samen terug te blikken. Niet alleen om te horen hoe het met het

kind gaat, maar ook om te weten te komen of je aanpak werkt.

Vraag 3 • Wat kan er mis gaan?

Soms blijft een kind noodgedwongen langer op de kinderopvang, omdat de school waar het kind is aangemeld geen passende ondersteuning kan bieden of omdat er wachtlijsten zijn bij scholen voor sbo of speciaal onderwijs. Het is vooral van belang dat voorschoolse voorzieningen en scholen op tijd met elkaar in gesprek gaan. Scholen geven soms aan dat zij het onbegrijpelijk vinden dat een kind niet al eerder extra ondersteuning heeft gekregen. Zij vinden dat de voorschoolse voorziening in dat geval signalen heeft laten liggen. Voorschoolse voorzieningen daarentegen willen soms kinderen niet al op jonge leeftijd een stempel geven. Daarom is een professionele dialoog tussen de voor- en vroegschoolse voorziening belangrijk: een open gesprek, niet alleen over de ontwikkeling van kinderen, maar ook over de aanpak en de ondersteuning.

Het komt voor dat ouders onrealistische verwachtingen hebben over wat hun kind kan². Als er een goede relatie is tussen de professionals en de ouders, kan veel leed worden voorkomen. Het is belangrijk dat ouders zich gehoord en gezien voelen en dat ze vanaf het eerste moment meepraten over problemen en meedenken over oplossingen.

Vraag 4 • Waar liggen kansen voor betere begeleiding?

Dat laat zich raden: in een goede afstemming tussen de voorzieningen en altijd samen met de ouders. Ook is het belangrijk dat kinderopvang en school een open en nieuwgierige houding hebben als het gaat om elkaars aanpak bij de ondersteuning van kinderen. Het allerbelangrijkste is: de motivatie en de visie op ondersteuning van kinderen die iets meer of iets anders nodig hebben. Is in principe iedereen welkom? Of is er bij de voordeur al een selectie?

² Daarover heeft Mark Weghorst in de Special 'Ouders aan het woord' een artikel geschreven: www.sardes.nl/uploads/publicaties_downloads/special_art_passend_onderwijs_of_passende_kinderen_en_hun_ouders.pdf

